Jaarverslag 2012

Stichting KoZon
Koken met de zon als warmtebron

De Stichting KoZon in 2012

Op 27 maart 2013 bestaat KoZon 15 jaar. In die jaren is er heel veel bereikt. In Mali, Burkina Faso en Niger zijn tientallen groepen vrouwen getraind in het zonnekoken. Het doel van de Stichting KoZon is projecten op te zetten die leiden tot besparing van brandhout in semi-aride gebieden in West-Afrika voor de bescherming van het milieu en de verbetering van de leefsituatie van vrouwen en kwetsbare groepen. Om dat te bereiken, bevorderen we de kennis over koken met zonne-energie en verspreiden we eenvoudige apparatuur om tot een aanzienlijke houtbesparing te komen. Dat kan met een methode van geïntegreerd zonnekoken (Cuisine Solaire Intégrée, CSI), met een CooKit (of ander zonnekooktoestel), een hooimand en een hout besparend fornuisje, waardoor ook bij slecht weer en ’s avonds veel minder hout wordt gebruikt.

Aanvankelijk lag het accent volledig op de training en het gratis verstrekken van kookmiddelen. De laatste jaren is ons beleid er steeds meer op gericht de lokale organisaties zelfvoorzienend te maken. Dat houdt in dat we zoveel mogelijk in de projecten ook lokale productie van CooKits en hooimanden bevorderen. Het opstellen van bedrijfsplannen wordt dan een vast onderdeel bij het opzetten van projecten. Daar hoort ook bij dat de cursisten voor de kookmiddelen betalen. Alleen met deze aanpak is het mogelijk dat de projecten zelfstandig kunnen gaan functioneren en voldoende financiële middelen creëren om het gebruik van CSI verder uit te breiden in de regio. We streven er dan ook naar dat er over enkele jaren in de Sahel diverse zelfstandige bedrijfjes zijn die de productie en reparatie van materialen voor zonnekoken en de trainingen kunnen verzorgen. Omdat mensen die over geld beschikken dikwijls op gas gaan koken, richten wij ons vooral op de arme vrouwen en op lokale organisaties die hen kunnen bereiken.

Landen

Ons werkgebied is Mali, Burkina Faso, Niger en sinds kort Senegal, omdat deze landen een grote overeenkomst hebben in problematiek, taal en klimaat. Daarnaast ondersteunen wij regelmatig organisaties uit andere landen met advies en materialen, maar we nemen daar niet zelf initiatieven en zetten er niet zelf projecten op. De samenwerking met TchadSolaire gaat natuurlijk gewoon door, maar voor die projecten ligt de verantwoordelijkheid helemaal bij TchadSolaire. In dit verslag kunt u een korte beschrijving lezen van onze projecten in deze landen in 2012.

Veranderingen in het bestuur

In september namen we afscheid van vier bestuursleden. Wietske Jongbloed, initiatiefneemster en mede-oprichtster van KoZon, trad na bijna 15 jaar op 80-jarige leeftijd terug als bestuurslid en projectcoördinator. Zij blijft gelukkig wel adviseur van de stichting. Ook de penningmeester, Ies Bos, de materiaalcoördinator, Aagje Legger en de secretaris, Andi Tan, besloten geen nieuwe bestuurstermijn meer te beginnen. Ook zij hebben een groot aantal jaren met veel enthousiasme en inzet voor de Stichting KoZon gewerkt. Wij zijn hen allemaal erg dankbaar en we zijn blij dat zij KoZon nog steeds een warm hart toedragen en dat we nog regelmatig een beroep kunnen doen op hun kennis en ervaring. Gelukkig hebben zij alle vier voor uitstekende vervangers gezorgd, zodat we met hernieuwde kracht verder kunnen gaan. Wilma Goppel is Wietske opgevolgd als projectcoördinator, Jan de Graaff is de nieuwe penningmeester, Frank Hagedoorn is nu secretaris en de nieuwe materiaalcoördinator is Piet Sluimer.

Het (bijna) voltallige bestuur van de Stichting KoZon. Staand van links naar rechts: Jan de Graaff (nieuwe penningmeester), Wilma Goppel (projectcoördinator), Roel van de Weg (adviseur en oud-voorzitter), Carja Butijn (projectcoördinator), Ben van der Pouw (adviseur en oud-secretaris), Aagje Legger (materiaalcoördinator), Ies Bos (penningmeester), Andi Tan (secretaris), Frits Penning de Vries (projectcoördinator) en Piet Sluimer (nieuwe materiaalcoördinator). Zittend: Wietske Jongbloed (projectcoördinator) en Luc Gijssen (voorzitter).
Frank Hagedoorn (nieuwe secretaris) ontbreekt op deze foto.

Financiën

Zoals blijkt uit het financieel overzicht waren de inkomsten uit fondsenwerving in 2012 aanzienlijk hoger dan in voorgaande jaren. De praktijk heeft ons echter geleerd dat die bedragen per jaar enorm kunnen fluctueren. Alle aan KoZon toevertrouwde middelen hebben we besteed aan projecten die gericht zijn op de doelstellingen van KoZon. Door de politieke situatie in Mali in het afgelopen jaar is

wel vertraging opgetreden in de projecten in dat land, maar het voor die projecten bestemde geld zal in 2013 worden besteed. In 2012 werd slechts 4,9 % gebruikt voor algemene uitvoeringskosten. Dat is mogelijk door de vrijwillige inzet van bestuur, adviseurs en supportgroep. Jaarlijks verstrekken wij kengetallen over onze inkomsten en uitgaven aan het Centraal Bureau Fondsenwerving. KoZon is door de belastingdienst erkend als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Vooruitblik op 2013

Lokale partners
Het succes van de projecten hangt in belangrijke mate af van de lokale partners. Zij moeten ter plekke de projecten opzetten en begeleiden. Daarvoor is naast enthousiasme ook tijd en kennis nodig. Beide ontbreken soms of zijn beperkt aanwezig. Veel werk gebeurt op basis van vrijwilligheid. Zeker voor het opstarten van kleine bedrijfjes die zelfstandig de productie, het onderhoud en de verkoop van de kookmiddelen moeten verzorgen en daarnaast de trainingen en nazorg moeten leveren, is kennis van (eenvoudige) bedrijfsprocessen en boekhouding noodzakelijk. Alleen dan kunnen deze bedrijfjes of NGO's succesvol zijn en op termijn zonder onze financiële steun de projecten verder opschalen in hun regio. Training in het maken van businessplannen staat dan ook hoog op onze agenda.

Coördinatie op afstand door KoZon
Ook de lange communicatielijnen werken soms belemmerend. Het afgelopen jaar, waarin reizen naar Mali niet mogelijk was, heeft duidelijk aangetoond dat e-mail en telefoon het persoonlijk contact niet geheel kunnen vervangen. Zeker bij het opstellen van de projectvoorstellen, maar ook bij de kennisoverdracht, is de persoonlijke aanwezigheid van de KoZon-projectcoördinator essentieel. Wij zullen in de projectvoorstellen dan ook meer reizen naar de doellanden opnemen en/ of de duur van de reizen verlengen. Daarvoor kunnen we eventueel Nederlandse medewerkers rekruteren die op ad hoc basis bepaalde kennis kunnen overdragen of onderzoek doen.

Effectiviteit en efficiëntie
We willen objectief vaststellen in hoeverre we ons doel bereiken en of onze financiën efficiënt en effectief worden gebruikt. Na een analyse van gegevens uit eigen archief en documenten van anderen gaan we een overzicht samenstellen van geleerde lessen, vuistgetallen, het functioneren van de CooKit in het veld, tijds- en houtbesparing.

Verbetering van materialen
Een ander kwetsbaar punt is de kwaliteit van de CooKit. Het karton is gevoelig voor wind en water. Samen met onze partners gaan we de duurzaamheid van de CooKit proberen te verhogen. Maar niet alleen de levensduur van de CooKit speelt een rol. In de CooKit kunnen alleen kleinere pannen worden gebruikt. Voor de vaak grote families is dat een bezwaar. Omdat in Afrika geen geschikt aluminiumfolie te krijgen is, moet de folie worden geïmporteerd uit Nederland. We gaan dan ook op zoek naar duurzame alternatieve zonnekokers die wel betaalbaar moeten zijn voor de arme families en die in ieder geval lokaal gemaakt kunnen worden, liefst met materialen uit het gebied zelf. Omdat voor veel arme gezinnen de hooimand te duur is, gaan we ook daarvoor naar goedkopere alternatieven zoeken.

Samenwerking en kennisuitwisseling
Uitwisseling van kennis en ervaring, het gezamenlijk zoeken naar duurzame zonnekookmiddelen, het voorbereiden en mogelijk realiseren van kenniscentra over geïntegreerd zonnekoken in Oost- en West-Afrika en het gezamenlijk zoeken naar financiële middelen voor grote projecten, staan hoog op de agenda van KoZon, Solar Cooking Nederland, Sol Suffit en onze partners in de doellanden. Die gezamenlijke aanpak zal blijken tijdens het jubileumsymposium van KoZon op 19 juni 2013 in Hotel De Nieuwe Wereld in Wageningen. Ook gaan we nog actiever deelnemen aan de wereldwijde kennisnetwerken op het gebied van zonnekoken.

Fondsenwerving
KoZon heeft gelukkig een groot aantal donateurs. Wij zijn daar heel blij mee want het geeft ons de mogelijkheid steeds nieuwe projecten starten. En dat is nodig, want de vraag vanuit onze doellanden neemt toe. We gaan onderzoeken hoe we voor grote projecten, waarvoor vele duizenden euro's nodig zijn, samen met Solar Cooking Nederland de fondsen kunnen gaan werven.
Samen met onze partners in Mali, gaan we de mogelijkheid van de verkoop van Carbon Credits verder onderzoeken. Bij dit systeem kunnen de organisaties van CooKitgebruikers in Mali (bijvoorbeeld coöperaties), de uitgespaarde CO_2 emissies verkopen aan Nederlandse bedrijven en gemeenten die grotere emissies van CO_2 gebruiken dan is toegestaan. Op die manier kunnen zij zelfstandig CSI-projecten opzetten en voortzetten.

Wageningen, mei 2013
Lucretia Gijssen-Boerebach,
Voorzitter Stichting KoZon

Projecten

Burkina Faso

PESGO-C (KoZon-Projectcoördinator: Carja Butijn)
Al sinds 2005 werken KoZon en de Stichting Urbane Projecten in Ontwikkelingslanden (SUPO) in Burkina Faso samen in het project Programme Energie Solaire Grand-Ouaga (PESGO). In 2012 is een derde project gestart (PESGO-C) in samenwerking met de lokale NGO's Association Duddal Leydi Men (DLM) en Association Ecologiste pour le Développement Social (AEDS). In dit project kregen huishoudens met een laag inkomen in de hoofdstad van Burkina Faso een nieuwe start. Het geïntegreerd zonnekoken is een onderdeel van dit bredere project. Belangrijk in deze fase is het initiatief en de financiële deelname van de lokale partners. De kosten voor deze projecten worden betaald door de partners in Burkina Faso, SUPO en KoZon, waarbij DLM en AEDS ieder bijna de helft van het project betalen en SUPO en KoZon de rest. KoZon heeft daarnaast de bouw gefinancierd van een hangar, een overkapping waaronder CooKits gemaakt kunnen worden en trainingen gegeven kunnen worden (578 euro). Het project is eind 2012 afgerond en de eindrapportage is begin 2013 ontvangen. DLM en AEDS kunnen nu een nieuw jaarplan voor 2013 indienen. Op basis daarvan besluiten we over de voortzetting van het project.

Aluminiumfolie voor initiatief in Burkina Faso

De stichting l' Association le 'Bon Samaritain' pour la Protection de l'Environnement et le Developpement Social (ABSPEDS) heeft zonder steun van anderen zelf een CooKitproject ingevoerd in hun Ecologisch dorp Tanghin. Zij maken de CooKits zelf, zij hebben handleidingen gemaakt voor het gebruik en zij trainen jongeren die een beroepsopleiding volgen en groepen vrouwen in het gebruik van de CooKit. De CooKit wordt gebruikt om te koken en om fruit te drogen. Omdat de kwaliteit van aluminiumfolie in Afrika niet erg goed is, vroeg Jean-Marie Koalga of wij hen konden helpen. Wij hebben dat verzoek graag gehonoreerd en een rol van 25 kg naar Burkina Faso gestuurd.

Jean-Marie Koalga toont de ontvangen rol aluminiumfolie.

Mali

Omgeving Ségou, Mali (KoZon-projectcoördinator: Frits Penning de Vries)
In 2009 startte een project met geïntegreerd zonnekoken in de regio Ségou in Mali. In het voorjaar van 2012 is het met succes afgerond. Het verliep grotendeels volgens plan en de hoofddoelstelling, 500 gezinnen in een heel arme streek te helpen om te gaan koken met zonne-energie, is volledig behaald. Alle huishoudens kregen een eigen kookset. Financieel waren er geen grote tegenvallers, zodat de totale kosten overeenkomen met het begrote bedrag van 57.747 euro. Dit bedrag is gefinancierd door de Zusters Franciscanessen van Heythuysen. De redenen van het succes vinden we deels in de aanpak (intensieve training van gericht uitgenodigde vrouwen, langdurige nazorg, duidelijke projectafspraken) en deels in steeds nijpender schaarste aan brandhout in de Sahel. AFIMA (Association des Femmes Ingénieurs du Mali) was de hoofduitvoerder in Mali; de betrokkenheid van KoZon, op afstand, letterlijk en figuurlijk, beperkte zich tot het volgen van de voortgang ten opzichte van de plannen, een beperkte controle op de uitgaven, en het overmaken van projectgelden. Op basis van dit succes is inmiddels een nog groter project gestart in de regio Tiby.

Trots toont deze vrouw in Dioro de keukenmaterialen die zij heeft gekocht van het uitgespaarde geld door het gebruik van geïntegreerd zonnekoken. Bovenop de stapel staat haar spaarpotje. De theepot is haar nieuwste aankoop.

Omgeving Tiby, Mali (KoZon-projectcoördinator: Frits Penning de Vries)
Met de Malinese partners in het Ségou-project (zie vorige pagina), AFIMA (Association des Femmes Ingénieurs du Mali) en PVM (Projet Village du Millenaire) stelden we in december 2011 plannen op om dit project een vervolg te geven. Doel van het project: in ongeveer drie jaar voor 5.625 families (76.000 personen) in de regio Tiby het geïntegreerd zonnekoken mogelijk maken. Verder is het de bedoeling om een betere nazorgorganisatie op te zetten. Om de financiering van deze projecten te verzelfstandigen willen we ook proberen om de carbon credits te verkopen die door zonnekoken worden gecreëerd en de inkomsten opnieuw te investeren in verdere uitbreidingen. Het project wordt in drie fasen uitgevoerd.

V.l.n.r. Mme Sidibé Manda Diaby (animatrice), Frits Penning de Vries (projectcoördinator KoZon), Mme Assa Soumaré (projectcoördinatrice, die later is opgevolgd door Mme Keita Haoua Niang), Beidari Traoré (Direction Régional de l'Energie, DRE) en Mme Coulibaly Fatoumata Santara (animatrice).

Tiby fase A
Het was de bedoeling dat deze fase onmiddellijk zou starten na het succesvol afsluiten van het Ségou project. De coup tegen de regering van Mali, eind maart, zorgde echter voor vertraging. Maar gelukkig is deze fase, die zes maanden duurde, inmiddels succesvol afgerond en is het dorp Sama nu ook aan het zonnekoken. En opnieuw merken we dat veel vrouwen die niet zijn uitgekozen voor de opleiding (onze capaciteit is beperkt) er heel graag bij willen horen! Want zij klagen dat koken met de weinige twijgen die er nog zijn (hout is op) steeds moeilijker wordt. De 13.400 euro voor fase A is voor de helft gefinancierd vanuit het Maria Strootfonds van de Zusters van de Heilige Voorzienigheid uit Heemstede en voor de andere helft door KoZon.

Tiby fase B
In fase B, die een jaar gaat duren, worden de vrouwen in acht afgelegen dorpjes opgeleid in het zonnekoken. Ook zullen de animatrices veel aandacht besteden

aan de nazorg aan huishoudens van alle dorpen die al training ontvingen. Het is ook de bedoeling dat de coöperaties in de regio CSI-kits gaan distribueren en onderhouden. Tot slot zal in deze fase worden bekeken hoe carbon credits (voor zonnekoken) dit proces kunnen financieren. Daarnaast is het van belang het zonnekoken te promoten bij Malinese autoriteiten. De Congregatie van de Zusters van de Heilige Juliana van Falconieri in Limmen heeft hiervoor ruim 55.000 euro beschikbaar gesteld. De start is echter vertraagd, mede doordat de contacten in en met Mali nu moeizamer verlopen door de politieke problemen. Deze fase is inmiddels begin 2013 van start gegaan.

In de CooKit kunnen ook twee pannen worden geplaats. Samen met het gebruik van de hooimand betekent dat een flinke besparing aan hout.

Service Après Vente (SAV) (KoZon-projectcoördinator: Wietske Jongbloed)
Door het gebruik van de CooKit kunnen er soms kleine reparaties nodig zijn. Ook de pannen moeten regelmatig opnieuw zwart worden geverfd. Daarom heeft KoZon mevrouw Nyagalé Diarra, een motorisch gehandicapte vrouw in Bamako, in de gelegenheid gesteld dit onderhoud te gaan verzorgen, als Service Après Vente (SAV). Mme Nyagalé kreeg de eerste twee jaren maandelijks een klein bedrag van KoZon om de Service op te zetten en bekend te maken, maar vanaf 2012, het derde jaar, moest de SAV zichzelf kunnen financieren. Zij doet het werk nog steeds goed, maar een volledig inkomen kan ze er nog niet mee verdienen. Dat komt wellicht ook omdat er door de politieke situatie in Mali geen projecten zijn gestart voor gehandicapte vrouwen. Hopelijk zal dat wel weer mogelijk zijn in 2013.

Bella vrouwen, Mopti (KoZon-projectcoördinator: Wietske Jongbloed)
De politieke situatie in Mali heeft ook invloed op het CSI-project voor de Bella vrouwen in de omgeving van Mopti. In dit project zouden drie groepen van 25 Bella vrouwen, ex-slaven van de Toearegs, een training krijgen in het geïntegreerd

zonnekoken (CSI). De trainingen zouden worden gegeven door vijf Bella vrouwen die ook de vorige trainingen hebben verzorgd. Dit project wordt gefinancierd door de ZONTA Club Arnhem Area en Wilde Ganzen. Helaas kon het tot nu toe nog niet worden uitgevoerd omdat het te gevaarlijk is voor de Bella vrouwen om naar Here Bugu te komen voor de trainingen. Here Bugu is het terrein van Yvonne Gerner en haar stichting Rondom Baba. Mopti ligt niet ver van het in 2012 door de rebellen bezette Noorden en de situatie is ook rond Mopti gevaarlijk en onzeker. In overleg met Wilde Ganzen is besloten het geld te reserveren. Zodra de situatie veilig is, kunnen de trainingen beginnen.

CSI-project in Timboektoe (KoZon-projectcoördinator: Frits Penning de Vries)
In 2010 en 2011 hebben we met de Association pour le Développement Régional Intégrée au Mali (ADRIM) een paar projecten uitgevoerd om zonnekooksets te promoten. De leden van ADRIM zijn handelaren, die ook veel contacten hebben in Noord-Mali. Op hun initiatief is in 2011 een start gemaakt met de opleiding van drie vrouwen uit Timboektoe. Toen stelden we een plan op voor de trainingen in een aantal dorpen rondom Timboektoe. Maar helaas, nauwelijks was het contract voor dat project getekend of rebellen bezetten het Noorden en konden de vrouwen in ons project hun werk niet meer doen. Het project is daarom afgebroken. Wegens de grote tekorten aan eerste levensbehoeften en op aandrang van de handelaren zijn de projectgelden (bijna 4000 euro) besteed aan de combinatie van zonnekooktoestellen en voedsel.

Vrouwen in Timboektoe wachten op CooKits en levensmiddelen, juli 2012. De leden van ADRIM zitten links achter.

Wijkpromotie in Bamako (Projectcoördinator: Wietske Jongbloed)
Een van de animatrices van AFIMA zag mogelijkheden de belangstelling voor het zonnekoken en de aanschaf van zonnekookmiddelen te promoten door het inschakelen van de presidentes van de wijken. Zij zijn de notabelen in de wijken en hebben grote invloed. KoZon heeft ruim 600 euro beschikbaar gesteld voor een experiment in twee wijken. Het experiment kon (nog) niet succesvol worden uitgevoerd, maar de politieke situatie heeft daarin een rol gespeeld.

Stichting Vrouwen en Arbeidsmarkt (VAM), Biandagara
De Stichting Vrouwen en Arbeidsmarkt (VAM) wil het geïntegreerd zonnekoken introduceren in hun vrouwenvakschool in Bandiagara (Mali). Wij hebben hen in contact gebracht met AFIMA, die een aantal vrouwen heeft getraind in het maken van CooKits en hooimanden en het gebruik en de training in geïntegreerd zonnekoken.

Niger

Productie van CooKits door Ecobitaco (KoZon-projectcoördinator: Carja Butijn)
In 2011 heeft KoZon drie medewerkers van Ecobitaco (Economie par l'utilisation des Bitatorés et CooKits) in de gelegenheid gesteld bij AFIMA in Bamako het maken van CooKits te leren. Om het geleerde ook echt in praktijk te brengen heeft KoZon in 2012 bijna 1.000 euro beschikbaar gesteld voor een fonds de roulement, waarmee de eerste 100 CooKits gemaakt kunnen worden. Bij haar bezoek vorig jaar aan Niger, heeft onze projectcoördinator Carja Butijn, voor hen een rol aluminiumfolie van 22 kg en 14 kg hittebestendige plastic zakken meegenomen, waarmee de productie van CooKits kon beginnen. Ook voor Ecobitaco heeft KoZon de kosten voor een hangar – een overdekte werkplek - gefinancierd. De verkoop is nu volop in gang. Andere projecten, zoals ons project in Niamey (zie volgende project) kopen hun materialen bij Ecobitaco.

CSI-project in de wijk Taladje, Niamey (KoZon-projectcoördinator: Carja Butijn)
Voor het eerst sinds jaren heeft er in Niamey (Niger) weer een KoZon-training geïntegreerd zonnekoken plaatsgevonden. De NGO l'Association des Femmes pour le Développement Economique et la Croissance (AFDEC) bleek bereid de organisatie van de training te ondersteunen. Veertig vrouwen uit enkele erg arme wijken van Niamey zijn door Mevrouw Nana Fall getraind en zij ontvingen de kooksets, waarvoor zij wel een kleine eigen bijdrage moesten betalen. Hoewel de training goed is verlopen, doet zich toch een probleem voor. AFDEC heeft zich

teruggetrokken. Dat betekent dat we nu in overleg zijn met enkele andere NGO's. Hopelijk lukt het binnenkort om definitieve afspraken te maken, zodat er nieuwe trainingen gestart kunnen worden. Dat is geen overbodige luxe, want in Niger vormt hout 99% van alle brandstof voor de bereiding van het eten. En ook hier is hout steeds schaarser.

De eerste training is geslaagd. Voor de CooKits staan de pannen met de gekookte gerechten.

Senegal

CSI-project Ndondol, Senegal (KoZon-projectcoördinator: Wilma Goppel)
Op verzoek van de Stichting Plattelandsontwikkeling Senegal (SPS) heeft KoZon eind 2012 de mogelijkheden onderzocht om in Ndondol, Senegal, het geïntegreerd zonnekoken te introduceren. SPS is al jaren actief in dat gebied en er zijn al veel activiteiten ontwikkeld om de lokale bevolking in de gelegenheid te stellen een beter bestaan op te bouwen. Daarbij werkt de stichting samen met Caritas Senegal en hun projecten worden begeleid door de Missiezusters in Ndondol. KoZon is tot dusverre niet actief geweest in Senegal. De belangrijkste reden daarvoor was, dat wij onze projecten alleen uitvoeren als wij in het land enkele goede partners hebben die in staat zijn de projecten op termijn volledig zelfstandig uit te voeren. Dat lijkt nu het geval en daarom hebben we besloten onze activiteiten uit te breiden naar Senegal.

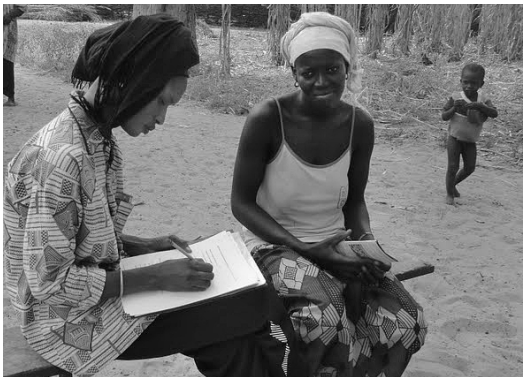

De vrouwen werden geënquêteerd over kookgewoonten en brandstofverbruik.

Wilma Goppel ging eind november naar Ndondol om samen met de lokale partners de mogelijkheden te verkennen voor een activiteit in Ndondol en hen te helpen met het opstellen van een projectvoorstel. Het is de bedoeling dat in dit eerste project enkele vrouwen getraind worden in het zonnekoken, dat zij leren hoe zij anderen daarin kunnen trainen en hoe zij CooKits en hooimanden zelf kunnen maken. Aan AFIMA, Mali, is gevraagd of zij die training willen verzorgen. Vervolgens zullen deze nieuw opgeleide animatrices 100 vrouwen in negen dorpen gaan trainen in het gebruik van deze kookmiddelen. Als alle partners het projectvoorstel goedkeuren, zal de training van Senegalese animatrices in het eerste trimester van 2013 plaatsvinden en kunnen de activiteiten ter plaatse daarna starten. Dat is ook een gunstige tijd wat het weer betreft. Dit eerste project wordt gefinancierd door KoZon en SPS.

Sadio, de KoZon-chauffeur, experimenteerde met de CooKit. Hij was heel enthousiast dat hij met de zonnekoker 'attaya' kon maken, de populaire lokale thee.

Tsjaad

CSI in zes vluchtelingenkampen (Technisch adviseur: Derk Rijks)
De projecten in de vluchtelingenkampen in Tsjaad vallen niet onder de verantwoordelijkheid van KoZon, maar van TchadSolaire. De presidente van TchadSolaire is Mme Marie Rose Neloum en onze adviseur, Derk Rijks, is de technisch adviseur van deze lokale NGO. Onze bemoeienis beperkt zich tot het leveren van aluminiumfolie en het voeren van de boekhouding over de donaties van Jewish World Watch, die niet rechtstreeks naar Tsjaad worden gestuurd, maar via KoZon. (Zie financieel jaarverslag). Van dat geld wordt onder andere het transport van de folie naar Tsjaad betaald. Vanaf 2013 zal Jewish World Watch het geld rechtstreeks naar TchadSolaire overmaken en daarmee eindigt deze financiële constructie.

Een vrouw verft de pannen zwart voor de CooKits in het vluchtelingen-kamp Iridimi.

Er zijn nu zes vluchtelingenkampen in Tsjaad waar TchadSolaire actief is: Iridimi, Touloum, Am Nabak, Ouré Cassoni, Mile en Kounoungou. In al deze kampen maken alle vrouwen gebruik van geïntegreerd zonnekoken. De CooKits en de hooimanden worden in de kampen door vrouwen gemaakt. De hout besparende fornuisjes (Save 75) worden in de dorpjes rondom de kampen vervaardigd. De vrouwen verzorgen nu ook trainingen aan nieuwe vluchtelingen uit Sudan, die helaas nog steeds naar Tsjaad komen. Het kamp nabij Am Nabak grenst direct aan het dorp, waarin het gebrek aan brandhout hetzelfde is. Om jaloezie te vermijden worden vluchtelingen en dorpelingen beiden getraind in de CSI (Cuisson Solaire Intégrée). Ditzelfde gebeurt in het grote dorp Guereda, waar de kampen Mile en Kounoungou aan grenzen. En dat gaat heel goed. Eigenlijk komen conflicten en agressie, zoals eerder bestond en ook rondom de andere kampen, veel minder voor. Er is een goede samenwerking ontstaan tussen de lokale autoriteiten, de vluchtelingen en het team van TchadSolaire. Deze samenwerking leidde er in Am Nabak zelfs aan toe dat er in de buurt een paar plekken zijn waar de vluchtelingen millet (gierst) mogen verbouwen, wat op andere plaatsen waar landbouwgrond ook heel schaars is, gewoonlijk niet mogelijk is.

Op www.kozon.org staan uitgebreide verslagen van de verschillende projecten.

Samenwerking

Een goed netwerk is een voorwaarde voor de realisatie van onze doelen. KoZon zoekt dan ook gericht naar inhoudelijke en organisatorische samenwerking met NGO's en andere organisaties. In haar projectlanden zoekt KoZon partners voor de uitvoering van projecten en kennisoverdracht. In Nederland en daarbuiten streeft KoZon naar samenwerking met organisaties die vergelijkbare doelen nastreven en een inhoudelijke of organisatorische versterking vormen. In 2012 heeft KoZon goed kunnen samenwerken met organisaties in binnen- en buitenland.

Samenwerking in de projectlanden

Burkina Faso
- DLM (Association Duddal Leydi Men);
- AEDS (Association Ecologiste pour le Développement Social).

Mali
- AFIMA (Association des Femmes Ingénieurs du Mali);
- PVM (Projet Village Millenois);
- AMAFH (Association Malienne des Femmes Handicapées);
- DRE (Direction Régionale de l'Énergie de Ségou);
- ADRIM (Association pour le Développement Régional Intégrée au Mali.

Niger
- Ecobitaco (Economie par l'utilisation des Bitatorés et CooKits);
- AFDEC (l'Association des Femmes pour le Développement Economique et la Croissance).

Senegal
- Caritas Thiès (Ndondol)

Tsjaad
- TchadSolaire

Samenwerking in Nederland en België
- Stichting Solar Cooking Nederland (SCN) www.solarcooking.nl
- Stichting Urbane Projecten Ontwikkelingslanden (SUPO) www.supo.nl
- Stichting Plattelandsontwikkeling Senegal (SPS) www.spsenegal.nl
- Sol Suffit (België) www.solarcooking.be

Meer informatie over deze organisaties vindt u op www.kozon.org.

Financieel jaarverslag 2012

Inleiding
KoZon onderscheidt reguliere projecten en projecten voor vluchtelingen. De reguliere projecten worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van KoZon in de West-Afrikaanse landen Mali, Burkina Faso en Niger en voorbereidingen zijn gaande in Senegal. De projecten voor vluchtelingen betreffen vluchtelingen woonachtig in Tsjaad, maar afkomstig uit Darfur, Soedan. Deze projecten worden uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de Tsjadische, niet-gouvernementele organisatie TchadSolaire.

De financiën voor de reguliere projecten verlopen via ABN-AMRO bankrekening nummers 40.48.11.671 (bestuurrekening) en 40.56.41.834 (bestuurspaarrekening); de financiën voor de projecten voor vluchtelingen verlopen vooralsnog via ABN-AMRO bankrekeningnummer 44.67.62.636. De boekhouding met betrekking tot mutaties op deze rekening wordt verzorgd door mw. W.A. Jongbloed, oud-bestuurslid van KoZon. Ten aanzien van de financiën voor de projecten voor vluchtelingen speelt KoZon vooral een bescheiden rol als doorgeefluik van inkomsten, met name uit Amerika, naar TchadSolaire en er zijn relatief beperkte bestedingen ten behoeve van TchadSolaire in Nederland, o.a. voor transport van aluminiumfolie naar Tsjaad. KoZon's penningmeester houdt daarom slechts toezicht op correctheid van de boekhouding, maar TchadSolaire legt ten aanzien van het doel van de bestedingen direct verantwoording af aan haar grootste sponsor, de Amerikaanse organisatie Jewish World Watch (JWW)[1]. In 2013 zullen deze doorsluisactiviteiten worden beëindigd en zal de vluchtelingenrekening worden opgeheven.
In dit verslag gaan we in op de inkomsten en uitgaven van de reguliere KoZon projecten over 2012 en op de balanssituatie bij de afsluiting van dat jaar. Daarna komen kort de inkomsten en uitgaven van het TchadSolaire vluchtelingen programma aan de orde.

Inkomsten en uitgaven voor het reguliere programma
De tabellen 1 en 2 geven een overzicht van de begrote en gerealiseerde inkomsten en uitgaven van de reguliere KoZon projecten en van de balanssituaties op 1 januari en 31 december 2012. Alle bedragen zijn in euro's weergegeven.

1) *Stichting Vluchteling (Den Haag) geeft ook geld, maar dat wordt direct naar TchadSolaire gestuurd.*

Tabel 1. Begroting en realisatie inkomsten en uitgaven reguliere

		Begroot 2012	Gerealiseerd
Inkomsten			
Donaties van particulieren		9.000,00	15.080,00
Idem voor TchadSolaire		-	3.000,00
Donaties van organisaties		29.250,00	21.357,81
Idem, voor Tiby project in Mali (M47B)		55.750,00	55.750,00
Verkoop materialen		2.250,00	395,90
Rente op spaarrekening		858,70	858,70
Totale inkomsten		**97.108,70**	**96.442,41**
Uitgaven	*		
Projecten in Burkina Faso	1)	2.500,00	1.313,73
Projecten in Mali	1)	44.000,00	32.155,82
Projecten in Niger	1)	4.300,00	3.242,00
Projecten in Tsjaad	1)	2.000,00	-
Steun aan projecten derden	1)	1.000,00	-
Missies niet ten laste van (één) project	1)	2.000,00	375,25
Promoties en wervingsacties	2)	500,00	190,58
Nieuwsbrieven	2)	650,00	660,34
Voorlichtingsmateriaal	2)	500,00	23,15
Website	2)	500,00	P.M.
Aanschaf/productie materialen	2)	500,00	206,23
Productie	2)	-	-
Opslag/verzending	2)	400,00	-
Administratie, incl. bankkosten	2)	400,00	140,94
Jaarverslag en secretariaat, incl. verzendkosten	2)	250,00	345,42
Declaraties (bestuur, adviseurs)	2)	400,00	327,42
Onvoorzien	2)	250,00	-
Totale uitgaven		**60.150,00**	**38.980,88**

	Begroot 2012	Gerealiseerd
Percentage direct besteed aan projecten	92,8 %	95,1 %
Kosten uitvoering (2) als % kosten doelstelling (1)	7,2 %	4,9 %
Totale inkomsten minus uitgaven	**36.958,70**	**57.461,53**
Reserveringen	36.958,70	58.750,00
Inkomsten minus uitgaven en reserveringen	0,00	-1.288,47

* 1 = Kosten doelstelling, 2= Kosten uitvoering

Tabel 2. Balans situaties van reguliere projecten aan begin en einde van 2012.

Activa		Passiva	
Balans per 01-01-2012			
Saldo bestuurrekening	996,52	Vermogen	42.496,52
Saldo spaarrekening	41.500,00		
Totaal saldo	42.496,52	Vermogen	42.496,52
Netto inkomsten 2012	57.461,53		
Balans per 31-01-2012			
Saldo bestuurrekening	17.458,05	Vermogen	41.208,05
Saldo spaarrekening	82.500,00	Tegoed aan TchadSolaire	3.000,00
		Bestemd voor project Tiby-B	55.750,00
Totaal saldo	99.958,05	Vermogen en crediteuren	99.958,05

Inkomsten voor reguliere projecten
De begroting voor 2012 hield al rekening met de grote donaties voor het Tiby project, en raamde het totaal aan donaties van organisaties op maar liefst € 85.000,00. Uiteindelijk is dit jaar meer dan € 78.000,00 van organisaties ontvangen. Deze inkomsten fluctueren aanzienlijk per jaar en waren dit jaar, vooral dankzij één hele grote donatie, veel hoger dan in 2010 (€ 45.788,28) en 2011 (€ 7.755,00). De grote donaties worden veelal besteed aan grote meerjarige projecten, die na een pilot fase zijn overgegaan op een grotere schaal van uitvoering.
Van particulieren is dit jaar twee maal zoveel ontvangen (€ 18.080,00) als begroot (€ 9.000), waarbij aangetekend dat de helft van een vorstelijke lijfrentegift (over 5 jaar) van € 6.000, - per jaar bestemd is voor TchadSolaire en pas na de jaarwisseling op de TchadSolaire rekening gestort is. Ook deze inkomsten kunnen sterk fluctueren. Deze bedroegen in 2010 € 17.398,10 en in 2011 € 8.232,00. Deze donaties komen via incasso opdrachten (ongeveer € 2000,00 per jaar), acceptgirokaarten (dit jaar ongeveer € 2.400,00) en incidentele giften. De verkoop van materialen, met name CooKits, is lager uitgevallen dan begroot, maar loopt gestaag door.

Uitgaven voor reguliere projecten
Door de politieke situatie in Noord-Mali zijn de uitgaven voor de projecten lager uitgevallen dan begroot. Ook de uitgaven voor voorlichting en administratie, etc. zijn lager uitgevallen en zelfs zodanig dat het percentage direct besteed aan projecten hoger uitkomt dan begroot, namelijk op 95,1 %. De kosten voor de website zijn aangegeven als pro memorie (P.M.), omdat de aanzienlijke werkzaamheden voor de website kosteloos aangeboden zijn. Mede gezien de situatie in Mali, zijn dit jaar plannen ontwikkeld om ook projecten in Senegal te entameren. Een bestuurslid heeft eind 2012 al een missie naar Senegal ondernomen, waarvan de onkosten nog niet in deze jaarrekening verdisconteerd zijn.

De balanssituatie en het vermogen
Tabel 2 laat zien dat de saldi op de bankrekeningen aanzienlijk zijn toegenomen door de hoge netto-inkomsten over 2012, maar dat komt grotendeels door de geweldige donatie van de Congregatie van de Zusters van de Heilige Juliana van Falconieri uit Limmen, die de uitgebreide tweede fase van het Tiby project (fase B) mogelijk maakt. Deze tweede fase is pas in januari 2013 van start gegaan, vandaar dat het hele bedrag als reservering op de balans staat. Ook het deel van de jaarlijkse lijfrenteschenking voor de TchadSolaire rekening staat onder de passiva,

omdat het pas na de jaarwisseling is overgemaakt. We kunnen constateren dat het vermogen licht is gedaald en in feite op een vrij constant niveau ligt en ruimte biedt voor wat nieuwe initiatieven, zoals de start van een project in Senegal. Gerekend over de reguliere projecten bedroeg de overhead in 2012 slechts 4,9 % van de uitgaven bestemd voor de doelstelling. Inderdaad: vrijwel alle werkzaamheden voor KoZon werden door vrijwilligers (bestuur, supportgroep en adviseurs) verricht, veelal zelfs zonder vergoeding van reiskosten.
Jaarlijks verstrekt KoZon gegevens over haar inkomsten en uitgaven aan het Centraal Bureau Fondsenwerving.

Financiële gegevens over projecten voor vluchtelingen
De inkomsten en uitgaven met betrekking tot projecten voor vluchtelingen verlopen via bankrekening ABN-AMRO 44.67.62.636. Ten aanzien van deze bankrekening geldt voor de jaren 2011 en 2012 het onderstaande (Tabel 3):

Tabel 3. Inkomsten en uitgaven van (Tsjaad) vluchtelingen projecten in 2011 en 2012

	2011		**2012**
Totaal inkomsten	187.174,55	Totaal inkomsten	50.441,42
Totaal uitgaven	255.840,36	Totaal uitgaven	76.818,39
Financieel resultaat	- 68.665,81	Financieel resultaat	- 26.376,97
Banksaldo op 31-12-2010	108.906,55	Banksaldo op 31-12-2011	40.240,74
Banksaldo op 31-12-2011	40.240,74	Banksaldo op 31-12-2012	13.863,77
Afname	68.665,81	Afname	26.376,97

De inkomsten en uitgaven in 2012 zijn aanzienlijk minder dan in 2011. De donaties komen grotendeels van Jewish World Watch, maar in 2011 is ook een donatie van 10.000 euro ontvangen van Rockwool, die in 2012 is aangewend voor het Kounoungou Refugee Camp.

Op 10 april 2013 heeft de kascontrolecommissie de boeken gecontroleerd. Op basis van de verstrekte informatie heeft de commissie voorgesteld de penningmeester over het jaar 2012 eervol ontslag te verlenen.

Sponsors

Ook in 2012 kon KoZon weer rekenen op de steun van veel donateurs en sponsors.

Land	Project	Sponsor	Bedrag 2012
Mali	Introductie zonnekoken in omgeving Ségou	Zusters Franciscanessen van Heythuysen Totale project: € 57.747,00 waarvan in 2010 en 2011: € 46.832,00	€ 10.915,00
Mali	Introductie zonnekoken in omgeving Tiby, fase A	Maria Strootfonds van de Zusters van de Heilige Voorzienigheid, Heemstede	€ 7.000,00
Mali	Introductie zonnekoken in omgeving Tiby fase B	Congregatie van de Zusters van de Heilige Juliana van Falconieri, Limmen	€ 55.750,00
Mali	Introductie zonnekoken Bella vrouwen omgeving Mopti	ZONTA Club Arnhem Area Wilde Ganzen N.B. Deze beide bedragen liggen in depot bij Wilde Ganzen tot het project in dat gebied veilig kan worden uitgevoerd.	€ 3.993,00 € 1.914,00
Tsjaad	TchadSolaire	Jewish World Watch (zie opmerking bij het financieel overzicht)	€ 50.441,00
Tsjaad	TchadSolaire	Rockwool BV	€ 10.000,00
	Algemeen zonnekoken	MARIN, Wageningen	€ 1.000,00
	Algemeen zonnekoken	Chemicals Charities, Willemstad, Curaçao	€ 1.500,00
	Algemeen zonnekoken	JMA Zeilen, Amsterdam	€ 818,00

Overige schenkingen

Daarnaast ontving KoZon een groot aantal donaties en enkele lijfrenteschenkingen van particulieren die niet met naam genoemd willen worden.
Behalve directe financiële steun voor de bovenstaande projecten ontving KoZon ook bijdragen in natura of indirecte financiële steun.

Schenkingen van aluminiumfolie
De schenkingen van aluminiumfolie vormen een essentiële bijdrage aan de introductie en verspreiding van het geïntegreerde zonnekoken in de vluchtelingenkampen en in de projectlanden. Daarom verdienen twee sponsors hier een bijzondere vermelding:

Rockwool B.V.
Isover Saint- Gobain

Overige sponsors in 2012
- Bongers Verhuizingen B.V.: gratis opslag CooKits, plastic zakken, aluminium folie.
- Drukkerij Van Eck en Oosterink, Dodewaard: 50% reductie op de kosten van drukwerk.
- Notariskantoor Smit en Moormann, Wageningen: gratis opmaken van schenkingsakte.
- Permar Energiek B.V., Ede: vervaardiging van CooKits voor een lage prijs.
- Gijssen Communicatie, Ede: gratis ontwikkelen en onderhouden van de website.

Kerstgeschenk medewerkers en directie Rockwool
In januari werden we uitgenodigd bij Rockwool B.V. in Roermond. Daar mochten we een cheque in ontvangst nemen. Rockwool schenkt ons jaarlijks duizenden kilo's aluminiumfolie. Een groot deel daarvan gaat naar Tsjaad. Daarom zijn twee medewerkers van Rockwool in Tsjaad geweest en hebben daar de vluchtelingenkampen bezocht. Hun enthousiaste verhalen en onze presentatie in de hal van het bedrijf hebben veel medewerkers doen besluiten de waarde van hun kerstpakket aan KoZon af te staan. De directie heeft het bedrag aangevuld tot 10.000 euro. Wij hebben dat bedrag direct overgemaakt naar TchadSolaire, want daarvoor was het vooral bedoeld.

Wij bedanken al onze donateurs en sponsors voor hun onmisbare steun!

Sponsorwerving, voorlichting en PR

Voorlichting
Naast verzoeken voor nieuwe projecten in onze doellanden (de Franstalige droge Sahel) werden we ook in 2012 weer regelmatig benaderd door NGO's in binnen- en buitenland, die in verschillende landen ontwikkelingsprojecten initiëren en/of ondersteunen. Omdat de vrouwen in veel van die landen ook hout gebruiken voor het bereiden van maaltijden, vragen zij ons hoe zij eventueel het geïntegreerd zonnekoken in hun project kunnen integreren. Wij geven dan graag advies en leggen eventueel contacten met andere organisaties. Wij beschikken over veel materiaal en instructies voor het zonnekoken, het vervaardigen van CooKits en de opzet van trainingen. Als het om Engelstalige gebieden gaat werken wij daarin samen met Solar Cooking Nederland.

Fondsenwerving en PR
Wij zien het als een belangrijke taak het geïntegreerd zonnekoken onder de aandacht te brengen van een breed publiek in binnen- en buitenland. Daarnaast is het voor de continuïteit van de projecten en het starten van nieuwe projecten van belang dat wij over voldoende financiële middelen beschikken. Daarvoor zijn PR en fondsenwerving absoluut noodzakelijk. Wij maken daarvoor gebruik van een website, nieuwsbrieven, een folder, lezingen, presentaties en deelname aan publieksevenementen.

Nieuwe website
Zowel voor voorlichting, PR als fondsenwerving is een goede, aantrekkelijke website van groot belang. Sinds juli 2012 is onze website volledig vernieuwd. De navigatie en structuur van deze website zijn verbeterd en via onze homepage houden we u op de hoogte van onze projecten en de ontwikkelingen rond zonnekoken. Het is de bedoeling in 2013 ook het Franse en Engelstalige deel van de site te realiseren. De website is gratis ontwikkeld door Gijssen Communicatie uit Ede.

Nieuwsbrieven
In juli en december 2012 hebben we weer onze gebruikelijke nieuwsbrieven verzonden per post en per e-mail. Wij hebben kunnen constateren dat onze sponsors en donateurs het op prijs stellen op deze manier geïnformeerd te worden over de ontwikkelingen en resultaten van onze projecten. Het aantal mensen dat aangeeft de nieuwsbrief in digitale vorm te willen ontvangen groeit geleidelijk.

Lezingen

In mei vertelden Wietske Jongbloed en Frits Penning de Vries, projectcoördinatoren van KoZon, bij de Zusters van de Voorzienigheid (Heemstede) over onze projecten in Mali en vooral over het grote nieuwe project in Tiby, waaraan deze zusters 7.000 euro hebben bijgedragen. Hun belangstelling was hartverwarmend (en dat nog helemaal afgezien van het zonnige weer).

Wietske Jongbloed, (tweede van links) legt aan de zusters uit hoe de CooKit werkt.

In oktober vertelden Luc Gijssen en Frits Penning de Vries aan de Zusters van de H. Juliana van Falconieri in Limmen hoe het gaat met het project in de omgeving van Tiby en met de voorbereidingen voor fase B, waarvan zij de volledige financiering verzorgden (55.750 euro). Doordat een soortgelijk project onlangs met veel succes was afgerond, konden we concrete zaken laten zien en bespreken. De veelal wat oudere zusters luisterden met veel belangstelling en stelden veel vragen. Zij waren blij dat hun bijdrage aan het project 'Tiby fase B', zo goed is voor de vrouwen en voor het milieu.

Ook in 2012 verzorgden we weer enkele lezingen bij Rotaryclubs. De oproep in de nieuwsbrieven om organisaties, bedrijven, stichtingen of serviceclubs door te geven waar wij eventueel een lezing kunnen houden, heeft helaas geen aanmeldingen opgeleverd.

Evenementen

We waren aanwezig bij de volgende evenementen:

- Het Belmondo Festival, Wageningen;
- Demonstraties zonnekoken bij het Forumgebouw van Universiteit Wageningen;
- Shell Eco-Marathon & Het Lab in Ahoy, Rotterdam.

Het Belmondo festival, Wageningen

Bestuur

Tot september 2012:

L.A.M. Gijssen-Boerebach (Lucretia)	Voorzitter
Ir. T.H.I.A.S. Tan (Andi)	Secretaris
Dr. Ir. I. Bos (Ies)	Penningmeester
Ir. W.A. Jongbloed (Wietske)	Projectcoördinator
Dr. F.W.T. Penning de Vries (Frits)	Projectcoördinator
Ir. C.A.A. Butijn (Carja)	Projectcoördinator
A. Legger (Aagje)	Materiaalcoördinator

Vanaf september 2012:

L.A.M. Gijssen-Boerebach (Lucretia)	Voorzitter
Ir. F. Hagedoorn (Frank)	Secretaris
Dr. Ir. J. de Graaff (Jan)	Penningmeester
Drs. W. Goppel (Wilma)	Projectcoördinator
Dr. F.W.T. Penning de Vries (Frits)	Projectcoördinator
Ir. C.A.A. Butijn (Carja)	Projectcoördinator
Ir. P. Sluimer (Piet)	Materiaalcoördinator

Comité van Aanbeveling

Drs. J. Bos	Oud-ambassadeur Soedan en Ethiopië
Prof. Dr. Ir. L. O. Fresco	Universiteitshoogleraar Universiteit van Amsterdam
Jan Pronk	
Em. Prof. Dr. Ir. R. Rabbinge	Universiteitshoogleraar Wageningen Universiteit en Research Centrum, CGIAR Science Council
Dr. Jan C. Terlouw	Oud-politicus

Adviseurs

Ir. W.A. Jongbloed	Inhoudelijke expertise, projectexpertise en internationaal netwerk
Dr. Ir. D. Rijks	Algemeen adviseur en projectleider voor vluchtelingen uit Darfoer in Tsjaad
Drs. R.F. van de Weg	Oud-voorzitter KoZon
Ir. B.J.A. van der Pouw	Oud-secretaris KoZon

Ambassadeurs

Godert van Lynden	Op persoonlijke titel (medewerker ISRIC – World Soil Information, Wageningen)
Sander van Opstal	Op persoonlijke titel (medewerker Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag)

Stichting KoZon (afkorting voor Koken met de Zon als warmtebron) wil het gebruik van brandhout in droge en semi-droge gebieden in Afrika zoveel mogelijk terugdringen en de taken van de vrouw verlichten. KoZon zet in op het maximale gebruik van zonnewarmte, tegen de laagst mogelijke kosten.

Stichting KoZon
Ribeslaan 5
6706 CG Wageningen

Tel. (0317) 46 05 74
E-mail: info@kozon.org
Internet: www.kozon.org

K.v.K. Arnhem – Handelsregister 09099641
Bank: ABN-AMRO: NL 57 ABNA 040 48 11 671

www.kozon.org